

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	Občianska náuka
Časový rozsah výučby / i-ŠVP/	1 hod týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola (názov, adresa)	Základná škola Školská 840, 930 37 Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Názov Školského vzdelávacieho programu	Inovovaný ŠkVP pre nižšie stredné vzdelávanie – ISCED 2 na ZŠ Lehnice
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

<http://www.minedu.sk/data/att/7529.pdf>

1. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

2. Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet občianska náuka, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy .

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa s poznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie ,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomostí o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti

3. Kompetencie žiaka

- **sociálne a personálne**
 - viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,

- motivovať žiakov k diskusii v skupine,
- viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
- viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
- kriticky hodnotiť svoje nedostatky, počítať s nimi pri výbere povolania
- **spoločenské a občianske**
 - oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
 - naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
 - dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
 - pripravovať pre žiakov úlohy, na ktorých sa učia poznávať legislatívu a všeobecné morálne zákony a dodržiavať ich,
 - motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,
- **pracovné**
 - na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
 - naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
 - naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,
- **riešiť problémy**
 - zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
 - viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
 - viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
 - viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,
 - pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,
- **komunikačné**
 - naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
 - naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
 - rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosti s aktuálnymi problémami a daniím,
 - vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
 - vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky,
 - vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,
- **v oblasti informačných a komunikačných technológií**
 - viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,

- viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať pri prezentácii.
- **k celoživotnému učeniu sa**
 - uvedomeniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti,
 - naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
 - na vhodne zvolených ukázkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
 - zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

Rozsah vyučovania predmetu

Šiesty ročník - 1 hodina týždenne/33 hodín za školský rok (33 hodín ŠVP)

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet občianska náuka.

4. Tematické celky

Šiesty ročník

Moja rodina

Moja trieda, moja škola

Moja vlasť

5. Stratégie vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania :

5.1 Šiesty ročník

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Moja rodina Moja trieda, moja škola Moja vlasť	rozprávanie, opis, rozhovor, diskusia, výklad, samostatná práca žiakov s pracovným listom počítačová prezentácia.	<i>metodické formy:</i> rozprávanie, objasňovanie, opi, rozhovor, diskusia, zostavenie plánu, postup činnosti, ukážky riešenia úloh, samostatné štúdium, práca s IKT <i>sociálne formy:</i> frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie <i>organizačné formy</i> vyučovacia hodina, projekty, vychádzka, návšteva múzea , domáca práca.

6. Obsah vzdelávania a požiadavky na výstup

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Medzipredmetové vzťahy

Na hodine občianskej náuky možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä :

- dejepisu
- geografie
- slovenského jazyka a literatúry
- náboženskej výchovy, regionálnej výchovy

Prierezové témy

Do hodín občianskej náuky budú vhodne včlenené prierezové témy Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Vzdelávací štandard 6.ROČNÍK

Moja rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, ➤ uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, ➤ vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, ➤ charakterizovať základné znaky rodiny, ➤ porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, ➤ uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, ➤ zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, ➤ navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, ➤ určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, ➤ uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi. 	<p>rodina, poslanie a funkcie rodiny vzťahy v rodine normy a pravidlá práva a povinnosti (detí a rodičov) medziľudské vzťahy viacgeneračné spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia</p>

Moja trieda, moja škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole, ➤ zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, ➤ vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, ➤ zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, ➤ vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí. 	<p>školská trieda triedna samospráva školská samospráva mimovyučovacia činnosť mimoškolská činnosť</p>

Moja vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, ➤ vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, ➤ predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, ➤ prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, ➤ vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, ➤ rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, ➤ prezentovať vyhladané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ. 	<p>občan obec región Slovenská republika štátne symboly Európska únia</p>

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne.

1.hod. – úvodná hodina, obsah je rozdelený do dvoch základných tematických celkov **Moja rodina, moja trieda, moja škola** – 17 hodín a **Moja vlasť** – 13 hodín.

Žiaci počas školského roka vypracujú v časovej dotácii 2 hodiny dva projekty.

7. Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Moja rodina Moja trieda, moja škola	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 5. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava	PC	Obrazové a propagačné materiály, pracovné listy	Časopisy, internet, encyklopédie
Moja vlasť	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava	PC, interaktívna tabuľa	Obrazové a propagačné materiály, pracovné listy	Časopisy, internet, Encyklopédie

8. Metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Predmet je klasifikovaný.**

Žiak sa priebežne hodnotí ústne resp. podľa rozhodnutia učiteľa aj známku za jednotlivé aktivity, vypracované projekty, grafickú úpravu poznámok v zošite a základné vedomosti z predmetu. Hodnotenie má v prvom rade pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj.